

บทที่ ๖

ความแตกต่างเกี่ยวกับความคิดในเรื่องค่านิยม สីทธิและหน้าที่ของสตรี

แม้นักกฎหมายอินเดียจะกล่าวถึงเรื่องค่านิยม ฐานะ สีทธิและหน้าที่ของสตรี คล้ายคลึงกันก็ตาม แต่เมื่อศึกษาเรื่องราวโดยละเอียดแล้ว จะเห็นว่าผู้เชี่ยวชาญ-
ธรรมศาสตร์บางคนมีความเห็นที่แตกต่างออกไป ในเรื่องรายละเอียดเกี่ยวกับ
บทลงโทษ และระยะเวลา เป็นต้น

จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับค่านิยม ฐานะ สีทธิและหน้าที่ของสตรีในคัมภีร์
ธรรมศาสตร์ พอจะสรุปได้ว่า แนวความคิดส่วนใหญ่ของนักกฎหมายอินเดียเกี่ยวกับเรื่อง
ดังกล่าวนี้คล้ายคลึงกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระยะเวลาการแต่งธรรมศาสตร์ทั้งหลายนั้น
ใกล้เคียงกัน^๑ และนักกฎหมายส่วนมากยึดถือตามแนวความคิดของมนุสมฤติ ทั้งนี้เพราะ

^๑กำหนดระยะเวลาของคัมภีร์ธรรมศาสตร์ ตามความเห็นของ P.V. Kane, History of Dharmasāstra, Vol II. Part I, p. 11.

600 B.C.	-	300 B.C.	ธรรมสูตรของอาปัสตัมพะ, เคาตมะ, พาชยานะ, วาสิษฐะ
200 B.C.	-	200 A.D.	มนุสมฤติ
100 A.D.	-	300 A.D.	ยัชญวาลกยสมฤติ
100 A.D.	-	300 A.D.	วิษณุธรรมสูตร
100 A.D.	-	400 A.D.	นารทสมฤติ
300 A.D.	-	500 A.D.	พฤห์สปีติสมฤติ

ไม่มีผลงานใดเลยที่มีชื่อเสียงและมีอิทธิพลมากมายเป็นเวลานานับศตวรรษ ๆ มาแล้ว เหมือนเช่นมนุสมฤติ^๑ อันเป็นคัมภีร์ธรรมศาสตร์ชิ้นแรกที่เป็นแบบแผน^๒ ดังนั้น จึงเป็นการแน่นอนว่า ผู้เขียนคัมภีร์ธรรมศาสตร์ต่อ ๆ มา ย่อมยึดถือแนวความคิดของมนุสมฤติ แต่ทั้งนี้ยอมเป็นไปไ้ที่จะมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้เหมาะสมกับยุคสมัยที่ใช่ ฉะนั้น เมื่อผู้วิจัยศึกษาแล้วพอจะกล่าวโดยสรุปได้ว่า ความคิดในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าวมีความเหมือนกันเป็นส่วนใหญ่ จะแตกต่างกันเฉพาะรายละเอียดปลีกย่อย เช่น บทลงโทษและกำหนดระยะเวลาในการรอคอยสามีที่จากไป เป็นต้น ผู้วิจัยจะได้อีกกล่าวถึงความแตกต่างในเรื่องรายละเอียดปลีกย่อยเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ นั้น ดังนี้

ความต่างกันเกี่ยวกับความประพฤติที่พึงนิยมนกยของ

ความซื่อสัตย์จงรักภักดีต่อสามี มनुสมฤติเน้นเรื่องนี้มาก จึงกำหนดโทษสตรีที่ไม่ซื่อสัตย์ต่อสามีไว้รุนแรงกว่าผู้อื่น คือ เธอจะไม่ได้มาร่วมกับสามีในสวรรค์ เมื่อตายแล้วจะเกิดเป็นสุนัขจิ้งจอกตัวเมีย อีกทั้งจะถูกสุนัขเนื้อกินในที่สาธารณะให้ถึงตาย แต่ว่าสิทธธรรมศาสตร์กำหนดเพียงให้เกิดเป็นสุนัขจิ้งจอกตัวเมีย ส่วนเศาตมสมฤติและวิษณุสมฤติ กำหนดให้สุนัขเนื้อกินในที่สาธารณะให้ถึงตายเท่านั้น

การรักษาความบริสุทธิ์ มनुสมฤติกำหนดโทษของผู้ที่ล่วงเกินสตรีไว้รุนแรง การลงโทษของมนุสมฤตินั้นมีผลต่อฐานะของตนเองในสังคม คือทำให้บุตรทำผิดถูกริบทรัพย์สินสมบัติ ส่วนเศาตมสมฤติกำหนดโทษทางร่างกายโดยให้คักอ้วยวะเพศ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๑M. Winternitz, History of Indian Literature, trans. Subhadra Jhā (Delhi : Motilal Banarsidass, 1967), 3 : 546.

^๒Ibid., p. 548.

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การลงโทษตามแบบของเคาตมสมฤติดีกว่า เพราะจะทำให้ผู้ชายพิการไม่สามารถที่จะกระทำความผิดต่อไปได้ แต่การลงโทษตามแบบของมนุสมฤติ แม้ว่าเขาจะได้รับความอับอาย เป็นที่เหยียดหยามจากสังคมก็ตาม แต่เขามีโอกาสที่จะกระทำความผิดต่อไป ซึ่งนับว่าเป็นอันตรายต่อสตรีเป็นอย่างมาก

การรักษาความสะอาด นักกฎหมายอินเดียส่วนมากถือว่าระดูของสตรีสกปรก และกำหนดห้ามผู้ชายไม่ให้เข้าใกล้สตรีขณะมีระดู แต่สำหรับวาสิษฐธรรมศาสตร์ มีข้อกำหนดให้สตรีพึงปฏิบัติในขณะมีระดูไว้ด้วย^๑

ความเป็นแม่บ้านที่ดี วิษณุสมฤติ ระบุถึงเครื่องใช้ในบ้านที่ภรรยาต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ ได้แก่ ครก และสาก ทั้งที่ในคัมภีร์ธรรมศาสตร์อื่น ๆ ไม่มีการระบุเครื่องใช้ในบ้าน เพียงแต่กล่าวว่า สตรีต้องดูแลเครื่องมือเครื่องใช้ให้สะอาดเป็นระเบียบเท่านั้น^๒

ความต่างกันเกี่ยวกับบทลงโทษสตรีที่มีความประพฤติอันไม่เป็นที่ปรารถนาของสังคม

สตรีที่ฆ่าลูก (ทำแท้ง) และพยายามฆ่าสามี มนูสมฤติ ยาจญ์วัลลภย-ธรรมศาสตร์ วาสิษฐธรรมศาสตร์ และนารทสมฤติ มีความเห็นพ้องกันที่จะลงโทษเฉพาะบุคคล เช่น ให้ออกอาหาร ให้สวมเสื้อผ้าที่เก่า ๆ เฉพาะวาสิษฐธรรมศาสตร์ เพิ่มการลงโทษอีกประการคือ ทำให้ฐานะของสตรีตกต่ำไม่เป็นที่ยอมรับในสังคม คือ มีฐานะเป็นจัณฑาล ทั้งนี้มีเคาตมสมฤติ และอาปัสตัมภธรรมศาสตร์ เห็นพ้องด้วย

สตรีที่ดื่มสุรา มนูสมฤติ ยาจญ์วัลลภยธรรมศาสตร์ และพฤหัสถ์สมฤติ ลงโทษเฉพาะบุคคล เช่น สามีสามารถมีภรรยาใหม่ได้ หรือสตรีจะเสียความงาม

^๑ดูวิทยานิพนธ์ หน้า ๒๐ - ๒๑.

^๒ดูวิทยานิพนธ์ หน้า ๔๖ - ๔๗.

หรือถูกปรับ หรือถูกเหล็กกร้อน ๆ นานที่หน้ามาก แต่เคาตมสมฤติลงโทษสตรีที่มีผล
ทำให้ฐานะของเธอตกต่ำ ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม คือมีฐานะเป็นจัณฑาล ส่วน
วาสิษฐธรรมศาสตร์ ลงโทษทางค่านตมฤติ เชื่อถือในชาติหน้า

สตรีที่มากด้วยคณหาในมนุสมฤติ ยาจญวักยธรรมศาสตร์ เคาตมสมฤติ
วาสิษฐธรรมศาสตร์ นารทสมฤติ และพฤทส์ปติสมฤติ ลงโทษที่มีผลต่อร่างกาย
ทำให้สตรีได้รับความอับอายและทำให้ตาย เฉพาะเคาตมสมฤติ และยาจญวักย-
ธรรมศาสตร์ ที่ระบุนโทษอันมีผลต่อฐานะของสตรีในสังคมคือ สตรีถูกลดฐานะให้เป็น
จัณฑาล

ความต่างกันเกี่ยวกับค่านิยมค่านความงาม

ในมนุสมฤติมีการกล่าวถึงค่านิยมค่านความงามของสตรีละเอียดกว่า
วิษณุสมฤติ แต่ทั้งสองคัมภีร์ให้ความนิยมสตรีผู้มีสุขภาพดี ซึ่งตรงกับพุทธวจนะที่ว่า
"ความไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ"^๑ และแน่นอนผู้ที่มีสุขภาพดี หน้าตาเยิ้มสดชื่น
แจ่มใสดูสวยงาม นอกจากนั้น มนุสมฤติเท่านั้นที่กล่าวถึงผลดีของสตรีที่มีความงาม
ในวิษณุสมฤติ มีการกล่าวถึงสี่มของสตรีที่ไม่พึงนิยมนอกเหนือจากมนุสมฤติ คือ
ไม่นิยมสตรีที่มีผมสีแดง ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ชาวฮินดูไม่นิยมสตรีชาวตะวันตก

ความต่างกันอีกประการ คือ การกำหนดระยะเวลาในการรอกคอยสามี
ที่จากไป นารทสมฤติกำหนดระยะเวลาไว้นานกว่าวาสิษฐธรรมศาสตร์ ดังนี้

^๑พระไตรปิฎก, เล่ม ๑๓, สุตตคณปิฎก, มชฺฌิมนิกายสุส, มชฺฌิมปณฺณาสกั,
ปริพฺพชาควคฺโค, มาคณฺทียสุตคฺ. (พระนคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๔๔๘)
ขอ ๒๔๗ หน้า ๒๔๑.

อโรคฺยาปรมาลาภา นิพฺพานั ปรมํ สุขิ
อฏฺฐุงคิโก จ มคฺคานั เขมึ อมต คามินนติ

ภรรยาบรรณะพราหมณ์ที่มีบุตรด้วยกัน นารทสมฤติระบุว่าให้คอย ๔ ปี ภรรยา
 บรรณะกษัตริย์คอย ๖ ปี แต่วาสีษฐธรรมศาสตร์ กำหนดไว้ทั้งภรรยาบรรณะ
 พราหมณ์และกษัตริย์ให้คอยเพียง ๕ ปี เท่านั้น สำหรับภรรยาบรรณะศูทร นารทสมฤติ
 กำหนดให้รอเป็น ๒ เท่าของระยะเวลาทั้งหมด แต่วาสีษฐธรรมศาสตร์กำหนดว่า
 ภรรยาบรรณะศูทรถ้ามีบุตรให้คอย ๓ ปี ถ้าไม่มีบุตรให้คอย ๑ ปี ส่วนมนุสมฤติและ
 เพาชายนธรรมศาสตร์ระบุเวลาที่สามีจะมีภรรยาใหม่ไว้ต่างกัน แต่มีเงื่อนไขใน
 การจากไปของสามีเหมือนกัน ทั้งนี้ มนุสมฤติระบุว่าสามีจะมีภรรยาใหม่ได้ถ้าภรรยา
 เดิมเป็นหมันไม่มีลูกในระยะเวลา ๔ ปี ในเรื่องนี้ เพาชายนธรรมศาสตร์กำหนดไว้
 ๑๐ ปี ซึ่งเท่ากับที่มนุสมฤติกำหนดไว้สำหรับสตรีที่มีลูกและตายหมด สามีจะมีภรรยา
 ใหม่ได้ในระยะเวลา ๑๐ ปี ส่วนเพาชายนธรรมศาสตร์กำหนดไว้เพียง ๕ ปี และ
 ถ้าภรรยาไม่แก่ลูกผู้หญิง มนุสมฤติกำหนดให้สามีมีภรรยาใหม่ได้ในระยะเวลา ๑๑ ปี
 ส่วนเพาชายนธรรมศาสตร์กำหนดไว้ยาวนานกว่า คือ ๑๒ ปี

นอกจากนี้ การล่าถอยบุคคลที่มีสิทธิจัดการแต่งงานให้แก่ลูกสาวก็แตกต่างกันตามลำดับก่อนหลัง ดังนี้

วิษณุสมฤติกล่าวว่า บุคคลที่มีสิทธิในการจัดการแต่งงานมี พ่อ ปู่ พี่ชาย
 ญาติ ตา และแม่ ตามลำดับ^๑ ยาจญ์วัคยธรรมศาสตร์เรียงตามลำดับเหมือน

^๑ Vis. 24.28.

วิษณุสมฤติ แต้ยกเว้น คา และถ้าไม่มีคนเหล่านี้ให้ขอเลือกเอง” ส่วนนารทสมฤติ ให้ลำดับดังนี้ พ่อ พี่ชาย ปู่ ลุงทางแม่ ญาติทางฝ่ายพ่อ ที่มาจากบรรพบุรุษ เดียวกัน ญาติทาง ๆ แม่ และสุดท้ายคือพระราชา^๒

การลำดับความสำคัญของบุคคลที่มีสิทธิให้ลูกสาวแต่งงานจะต่างกันไป บางก็เป็นเพียงลำดับก่อนหลัง หรือชาคนุใดคนหนึ่งเท่านั้น แต่ลูกสาวมีหน้าที่จะต้อง เชื้อพียงบุคคลดังกล่าวทั้งหมด

จากที่กล่าวแล้วข้างต้น พอสรุปกล่าวไควว่า แนวความคิดของผู้เขียน คัมภีร์ธรรมศาสตร์ต่าง ๆ มีความถึกคล้ายคลึงกันมากกว่าที่จะแตกต่างกัน ซึ่ง ส่วนใหญ่มักจะยึดถือตามแนวความคิดของมนุสมฤติ

^๑Yāj. 1.63 - 64.

pitā pitāmaho bhrātā sakulyo jananī tathā /
kanyāpradaḥ pūrvanāśe prakṛtisthaḥ paraḥ paraḥ //
aprayacchen samāpnoti bhrūnahatyām ṛtāvṛtāu /
gamyam tvabhāve dātrnām kanya kuryāt svayam varam //
และอ้างใน P.V. Kane, History of Dharmasāstra, Vol. II..

Part. I, p. 501.

Arthur Steele, The Law and Custom of Hindu Castes,
(London : W.H. Allen and Co., 1868), p. 26.

^๒Nār. 12.20 - 22.

และอ้างใน P.V. Kane, History of Dharmasāstra, Vol. II.
Part. I, p. 502.